

๑. ชื่อเรื่อง แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลม

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีความหลากหลายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณีที่งดงาม จึงเป็นเมืองที่ได้รับความสนใจทั้งจากชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวและหางานทำ ก่อให้เกิดปัญหานานัปการโดยเฉพาะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากควันพิษ ฝุ่นละอองบนถนน การตกค้างของขยะมูลฝอย การเน่าเสียของแม่น้ำลำคลอง และที่สำคัญคือ การขาดแคลนพื้นที่สีเขียวเพื่อช่วยดูดซับมลพิษ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนและนักท่องเที่ยว

ด้วยตระหนักในปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารกรุงเทพมหานครจึงได้มีนโยบายมหานครสีเขียว โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ และสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่เพิ่มอีก ๑๐ แห่ง ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสวนตามแนวกำแพงและบนอาคารสูง (Green Roof) เพื่อเป็นปอดให้กับคนกรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวทั้งไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างแท้จริง

พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ใดๆในแต่ละพื้นที่เขตที่ไม่เคยถูกพัฒนาเป็นสวนหย่อม/สวนสาธารณะ (ตามนิยาม ๗ ประเภทของสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม) มาก่อน ทั้งนี้อาจเป็นพื้นที่ว่างเปล่า/เกาะกลางถนน/ริมทาง/ริมคลอง/ใต้ทางด่วน/กำแพง/ผนังตึก/รั้ว ฯลฯ การพัฒนาให้เป็นพื้นที่สีเขียวต้องเป็นการจัดพื้นที่ที่มีพันธุ์ไม้ปกคลุมในลักษณะพื้นที่ขนาดตั้งแต่ ๒ ตารางเมตรขึ้นไปโดยเน้นการปลูกต้นไม้ถาวรเท่านั้น อาจจะดำเนินการปลูกต้นไม้ยืนต้น, จัดทำเป็นพื้นที่สวนหย่อม/สวนสาธารณะ, จัดทำสวนแนวพื้นดินหรือพื้นที่สีเขียวจัดทำขึ้นตามแนวตั้งปลูกต้นไม้แนวกำแพงรั้ว/ผนังอาคาร/ตามสิ่งก่อสร้างอาคารสะพานลอย และจัดทำเป็นสวนป่าปลูกต้นไม้ระดับสูง พื้นที่สีเขียว ๗ ประเภท มีประเภทที่ ๑ สวนหย่อมขนาดเล็ก (Pocket Park, Mini Park, Tot lots) ลักษณะของสวนมีขนาดพื้นที่ไม่เกิน ๒ ไร่ รัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ ๑ กิโลเมตร การให้บริการระยะเดินถึงใช้เวลา ๕ - ๑๐ นาที กระจายตัวของสวน ควรอยู่ในระยะเดินเท้าเข้าถึงโดยสะดวกและไม่ควรต้องข้ามถนน อาจอยู่ระหว่างอาคารหรือกลุ่มอาคาร มีแนวทางการพัฒนาโดยอาศัยที่เว้นว่างขนาดเล็ก ที่ทิ้งร้าง เหมาะสำหรับย่านที่มีครอบครัวมาก ใช้เป็นที่สำหรับเด็กเล่น ที่ออกกำลังกาย และสังสรรค์พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนวัยต่าง ๆ ,ประเภทที่ ๒ สวนหมู่บ้าน (Neighbourhood Park) ลักษณะของสวน มีขนาดพื้นที่มากกว่า ๒ ไร่ แต่ไม่เกิน ๒๕ ไร่ รัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ ๑ - ๓ กิโลเมตร เป็นสวนสำหรับประชาชนผู้อยู่อาศัยในละแวกบ้านนั้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากกว่าสวนระดับที่ ๑ ,ประเภทที่ ๓ สวนชุมชน (Community Park) ลักษณะของสวน มีขนาดพื้นที่มากกว่า ๒๕ ไร่ แต่ไม่เกิน ๑๒๕ ไร่ รัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ ๓ - ๘ กิโลเมตร มีสิ่งอำนวยความสะดวก

เพิ่มมากกว่าสวนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ มีที่เล่นกีฬา มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนแบบเปล็ดเปลลิน กับสิ่งสวยงาม เช่น ไม้ดอกไม้ประดับ , ประเภทที่ ๔ สวนระดับย่าน (District Park) ลักษณะของสวน ขนาดพื้นที่มากกว่า ๑๒๕ ไร่ แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ รัศมีบริการเป็นวงรอบมากกว่า ๘ กิโลเมตรขึ้นไป การให้บริการผู้อยู่ใกล้มาด้วยการเดิน ผู้ที่อยู่ไกลเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน รถยนต์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ไม่มีในสวนระดับที่ ๑, ๒ และ ๓ เช่น บริเวณปิกนิก ที่จอดรถ ลานอเนกประสงค์ บริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ (Special Feature) เช่น สวนดอกไม้ขนาดใหญ่ สระเล่นเรือ จักรยาน บึงตกปลา ลำธาร , ประเภทที่ ๕ สวนระดับเมือง (City Park) ลักษณะของสวน มีขนาดพื้นที่มากกว่า ๕๐๐ ไร่ ขึ้นไป รัศมีบริการเป็นวงรอบแก่คนทั้งเมืองและพื้นที่ใกล้เคียง ในเขตอิทธิพลของเมือง มีลานกว้าง สำหรับการจัดงานประเพณีผู้มาใช้บริการเดินทางมาจากทั่วกรุงเทพมหานคร และใช้เวลาพักผ่อนนานกว่าครึ่งวัน มีกิจกรรมในสวนที่หลากหลาย และเน้นหนักไปทางด้าน Active Recreation นอกเหนือจากกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสวนระดับล่าง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ดึงดูดใจ, ประเภทที่ ๖ สวนถนน (Street Park) ลักษณะของสวน สวนไหล่ทางหรือทางจักรยาน (Linear Park หรือ Greenway), สวนเกาะกลาง (Island Park), สวนทางแยก (Junction Park) และประเภทที่ ๗ สวนเฉพาะทาง (Special Purpose Park) ลักษณะของสวน ไม่จำกัดขนาด เช่น สวนอนุสาวรีย์ ลานอเนกประสงค์ สวนประวัติศาสตร์ สวนวัฒนธรรม

อาคารสูง หมายความว่า อาคาร ที่บุคคล อาจเข้าอยู่ หรือ เข้าใช้สอยได้ โดยมีความสูง ตั้งแต่ ๒๓.๐๐ เมตร ขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า ดาดฟ้า หมายความว่า พื้นที่ส่วนบนสุดของอาคารที่ไม่มีหลังคาปกคลุม และบุคคลสามารถขึ้นไปใช้สอยได้

พื้นที่เขตบางคอแหลมเป็นแหล่งเศรษฐกิจใหม่ที่ภาคเอกชนได้พัฒนาพื้นที่ของตนเอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญย่านถนนเจริญกรุง และนับวันจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งมาเฉพาะท่องเที่ยวและบางคนพักค้างในโรงแรม หรือ อพาร์ทเมนท์ และอาคารชุด ทำให้มีการสร้างที่พักอาศัยเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด อาคารเหล่านี้ในพื้นที่เขตบางคอแหลมมี จำนวน ๒๘ แห่ง และกำลังก่อสร้างอยู่อีก จำนวน ๗ แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีจำนวนห้องที่มาก อาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมไม่ว่ามลพิษทางอากาศ น้ำเสีย และขยะมูลฝอย

สำนักงานเขตบางคอแหลม ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ได้ตระหนักในความสำคัญในการสร้างกลไก เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อน และดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๙) ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ มหานครสีเขียว สะดวกสบาย ด้วยการจัดทำแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลมเพื่อเป็นต้นแบบให้กับเจ้าของอาคารสูงทั้งใหม่ และยังคงสอดคล้องกับกฎหมายกระทรวง

เกี่ยวกับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ การจัดให้มีพื้นที่โล่งเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสวนสาธารณะ

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในอาคารของสำนักงานเขตบางคอแหลม
- ๓.๒ เพื่อเป็นต้นแบบในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในอาคารสูงให้กับเจ้าของอาคารและประชาชนทั่วไปที่มาติดต่อราชการสำนักงานเขตบางคอแหลม
- ๓.๓ เพื่อสร้างความร่มรื่น และสวยงามให้กับภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลม

๔. เป้าหมาย

พัฒนาให้มีพื้นที่สีเขียวในรูปแบบของ สวนดาดฟ้า สวนแนวตั้ง และสวนหย่อมในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลมอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ใช้สอยส่วนกลางทั้งหมด

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๕.๑ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหาร ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพหรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) โดย Albert Humphrey ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดนี้ มาเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กรหรือโครงการ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อม โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อม ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหาร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ หรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) คือ

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสม จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเพื่อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรโอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน นักการตลาดที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาส

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้จริง

ตารางที่ ๑ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกต่อการดำเนินแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลม

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
สภาพแวดล้อมภายใน	<p>๑. บุคลากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเฉพาะ</p> <p>๒. สำนักงานเขตบางคอแหลมมีงบประมาณที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. ผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีนโยบายการกำหนดนโยบายหน้าที่รับผิดชอบและบทบาทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน</p>	<p>๑. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาใหญ่ที่หลายหน่วยงานต้องรับผิดชอบร่วมกัน จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือทำงานในลักษณะบูรณาการ แต่ยังคงขาดกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง</p> <p>๒. ความล่าช้าในการอนุมัติ และการเบิกจ่ายที่ล่าช้า</p> <p>๓. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทำให้นโยบายการดูแลสิ่งแวดล้อมในเขตไม่ต่อเนื่อง</p>
สภาพแวดล้อมภายนอก	โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
	<p>๑. มีนโยบายกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของสิ่งแวดล้อม และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และเข้มแข็ง ซึ่งจะเป็นกรอบกำหนดแนวทางและทิศทางในการทำงานได้อย่างชัดเจน</p> <p>๒. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในการพัฒนา ป้องกัน และฟื้นฟู</p>	<p>๑. ประชาชนและนักท่องเที่ยวหลังไหลเข้ามาอยู่อาศัยแบบชั่วคราวและอยู่ถาวร เกิดความแออัดที่ไม่สามารถควบคุมได้ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒. ปัญหาความไม่สงบของบ้านเมือง อาจทำให้ถึงรองรับมุลฝอยอันตรายเป็นแหล่งทิ้งวัตถุระเบิดของผู้ไม่หวังดี</p>

๕.๒ แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในอาคารสูง

๑) อัจฉรี เหมสันต์ กล่าวถึง ภูมิทัศน์สีเขียวเป็นปรากฏการณ์ของบริเวณที่เน้นรูปลักษณ์ของความร่มรื่น อุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ โดยเฉพาะพืชพรรณให้ความรู้สึกนุ่ม มีชีวิตชีวา พรรณพืชมีความสำคัญต่อการสร้างพื้นที่สีเขียว เน้นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เมืองที่ขาดต้นไม้มีแต่อาคารและตึกสูง

๒) วรวิทย์ อังสุหัตต์ (๒๕๔๖:๗) ได้กล่าวถึงสวนแนวตั้งคือ สวนที่ปลูกต้นไม้ไปทางสูงเพราะไม่มีพื้นที่ เป็นพื้นดินเพื่อที่จะจัดทำสวนหย่อมต้องการให้กลุ่มต้นไม้เป็นผนังสูงเพื่อตกแต่ง หรือพรางกระด้างของอาคารช่วยสร้างความเขียว สดชื่นมีชีวิตชีวา

๓) กองบรรณาธิการ Garden Dising (๒๕๕๑:๑๓) กล่าวถึงประโยชน์ของสวนแนวตั้ง ช่วยประหยัดพลังงาน เมื่อผนังไม่ร้อนทำให้บริเวณอาคารและภายในอาคารมีอากาศเย็นสบาย ช่วยลดมลพิษทางเสียง อากาศ และช่วยปิดบังทัศนียภาพที่ไม่น่าดูได้

๕.๓ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ มหานครสีเขียว สะดวกสบาย โดยประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย

๑) ภูมิทัศน์สวยงามไม่มีสายไฟฟ้าสายโทรศัพท์รกรุงรังพัฒนา
๒) มีพื้นที่สาธารณะพื้นที่สีเขียวกระจายทั่วทุกพื้นที่
๓) ระบบขนส่งมวลชนทั่วถึงสะดวกประหยัดการจราจรคล่องตัวและมีทางเลือก ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๒ มีพื้นที่สาธารณะพื้นที่สีเขียวกระจายทั่วทุกพื้นที่ ฝ่ายบริหารระดับสูง ของกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น จึงกำหนดให้พื้นที่สีเขียวเป็นนโยบายเร่งด่วนและมีแผนแม่บทในการพัฒนาเพิ่มขึ้น ในการดำเนินการจัดหาและพัฒนาพื้นที่สีเขียว ขาดการวางแผนและการพัฒนาที่ชัดเจนและครอบคลุมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเกิดความไม่ยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่เช่น การได้มาซึ่งพื้นที่ที่จะนำไปใช้พัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม มาจากการเช่าพื้นที่ของหน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน หรือการสร้างพื้นที่สีเขียวที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องจาก

- กรุงเทพมหานครมีพื้นที่สีเขียวน้อย
- การกระจายตัวของพื้นที่สีเขียวในลักษณะสวนสาธารณะสำหรับ

กิจกรรมสันทนาการของประชาชนไม่สามารถให้บริการได้ทั่วทุกเขตพื้นที่

- พื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งดูดซับมลพิษมีไม่เพียงพอและไม่กระจายตัว

๕.๔ กฎหมายกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ การจัดให้มีพื้นที่โล่งเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสวนสาธารณะ จากวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมมาตรฐานการให้บริการสถาปนุการ การสงวนรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนโดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว จึงกำหนดมาตรการส่งเสริมให้เกิดพื้นที่โล่งสาธารณะภายในเมือง โดยกำหนดให้อาคาร

สาธารณะตามกฎหมายควบคุมอาคาร ในพื้นที่ที่มีความหนาสูง ได้แก่ บริเวณ ย.๘ ย.๙ ย.๑๐ พ.๒ พ. ๓ พ.๔ และ พ.๕ ที่จัดให้พื้นที่โล่งเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสวนสาธารณะจะได้รับสิทธิให้มีอัตราส่วนของพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (FAR) เพิ่มขึ้น โดยพื้นที่อาคารส่วนเพิ่มต้องไม่เกิน ๕ ของพื้นที่โล่งเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสวนสาธารณะ ทั้งนี้อัตราส่วนของพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดินจะเพิ่มได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร : ๒๕๕๘ , ๔๖)

๕.๕ ทฤษฎีการบริหารจัดการ Henry Fayol (นพดล เชนะโยธิน : ๒๕๔๐,๖๔)
ได้ระบุหน้าที่พื้นฐานที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติ หรือส่วนประกอบในการจัดการ ๕ ประการ ที่เรียกว่า POCCC คือ

๑) การวางแผน (Planning) ผู้บริหารจะต้องคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่จะมีผลกระทบต่อหน่วยงานและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

๒) การจัดการองค์การ (Organizing) ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม โดยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างชัดเจน แบ่งงานและจัดคนงานปฏิบัติตามหน้าที่และความเชี่ยวชาญเฉพาะ

๓) การบังคับบัญชา (Commanding) ผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่ในการบังคับบัญชาและสั่งการโดยเข้าใจคนงาน เข้าใจข้อตกลงในการทำงานของคนงานแต่ละองค์การ และมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

๔) การประสานงาน (Co – ordinating) ผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่ประสานงานหรือเชื่อมโยงงานต่างๆ ให้เข้ากันได้และไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

๕) การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่ในการติดตามผลดูแลและกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

๕.๖ ทฤษฎีความคาดหวัง victor vroom (๑๙๖๔) มาใช้เพื่อสร้างแรงใจให้เกิดการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น และมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลของความสำเร็จไปสู่เป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ยอมรับได้ และเกิดการแข่งขันในการกระทำสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กรในภาพลักษณ์ที่ดี ซึ่งเป็นความพึงพอใจให้ผู้กระทำมีความสุขและได้รับผลตอบแทนที่มีความคุ้มค่าและภาคภูมิใจที่ได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีมีคุณค่าเป็นประโยชน์ มุ่งเน้นการให้บริการประชาชนเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี สะดวกปลอดภัย ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากทมให้ป็นมหานครแห่งความสุข

๖. กรอบและแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการรักษาสีเขียวแวดล้อมสำนักงานเขตบางคอแหลม โดยมีหน้าที่เสนอระเบียบหรือข้อตกลงรูปแบบ และติดตามและประเมินผลของพื้นที่สีเขียวบนอาคารสูง ประกอบด้วย

๑) ผู้อำนวยการเขตบางคอแหลม	ประธาน
๒) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางคอแหลม ฝ่าย. ๑	รองประธาน
๓) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางคอแหลม ฝ่าย. ๒	รองประธาน
๔) หัวหน้าฝ่ายปกครอง	กรรมการ
๕) หัวหน้าฝ่ายทะเบียน	กรรมการ
๖) หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล	กรรมการ
๗) หัวหน้าฝ่ายรายได้	กรรมการ
๘) หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ	กรรมการ
๙) หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	กรรมการ
๑๐) หัวหน้าฝ่ายศึกษา	กรรมการ
๑๑) หัวหน้าฝ่ายโยธา	กรรมการ
๑๒) หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ	กรรมการและเลขานุการ
๑๓) เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔) ผู้แทนบริษัทค้าเหล็กไทย	ที่ปรึกษา
๑๕) ผู้แทนโรงแรมมณเฑียร ริเวอร์ไซด์	ที่ปรึกษา
๑๖) ผู้แทนอาคารชุดลุมพินี	ที่ปรึกษา

๖.๒ ประชุมคณะกรรมการพิจารณาระเบียบหรือข้อตกลงรูปแบบ และติดตามและประเมินผลของพื้นที่สีเขียวบนอาคารสูง ห้องประชุมชั้น ๒ สำนักงานเขตบางคอแหลม

๖.๓ สำรวจพื้นที่ในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลมระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา กับฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ตั้งแต่ชั้น ๓ ถึงชั้น ๗ ที่เหมาะสมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และได้ความเห็นชอบจากหัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย

๖.๔ กำหนดรูปแบบพื้นที่สีเขียวให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ซึ่งรูปแบบการเพิ่มพื้นที่สีเขียวบนอาคารมี ๓ แบบ

๑) สวนดาดฟ้า คือการพัฒนาปรับเปลี่ยนพื้นที่ดาดฟ้าที่ทิ้งร้างไว้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมากมาย ไม่ว่าจะใช้เป็นแหล่งผลิตอาหาร ด้วยการปลูกพืชผักปลอดภัยไร้สารพิษ หรือการปลูกต้นไม้ประดับเป็นการช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียว และช่วยลดโลกร้อนได้อีกทาง

๒) สวนแนวตั้ง คือ สวนที่ปลูกต้นไม้ไปทางสูงเพราะไม่มีพื้นที่ เป็นพื้นดิน เพื่อที่จะจัดทำสวนหย่อมต้องการให้กลุ่มต้นไม้เป็นผนังสูงเพื่อตกแต่ง หรือพรางกระด้างของอาคารช่วยสร้างความเขียว สดชื่นมีชีวิตชีวา (วรวิทย์ อังสุหัตต์ ๒๕๕๖ : ๗)

๓) สวนหย่อมในอาคาร เป็นการตั้งประดับต้นไม้เป็นกลุ่มๆในพื้นที่ที่เหมาะสมมีการเปลี่ยนรูปแบบและต้นไม้ทุกๆ ๑๕ วัน อาจจะนำตุ๊กตาหรือสระน้ำ น้ำตก ฯลฯ มาเป็นองค์ประกอบได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ จะต้องตั้งประดับต้นไม้ที่เป็นระเบียบมีรูปแบบและมีสีสันทันต้ว

ขั้นตอนการดำเนินการสวนดาดฟ้า

๑. เตรียมความพร้อมของพื้นที่ดาดฟ้าควรลงน้ำยากันซึมก่อน เพื่อป้องกันปัญหาน้ำรั่วซึม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของตึกได้ ควรมีท่อระบายน้ำด้านข้าง อย่างน้อยข้างละ ๔ จุด เพื่อให้ น้ำระบายออกได้ และปรึกษาสถาปนิกของสำนักงานเขตบางคอแหลมก่อน เพื่อความปลอดภัย

๒. การออกแบบ สวนดาดฟ้าจะพบปัญหาเรื่องของลมแรง ซึ่งอาจทำให้ดินแห้งเร็วเกินไปและส่งผลกระทบต่อผักและต้นไม้ประดับที่ปลูก ดังนั้นจึงควรทำซุ้มผักหรือปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อช่วยกันลม สมัยนี้นิยมออกแบบตามใจชอบของตนเองจะทำให้ง่ายต่อการดูแลและค่าใช้จ่ายไม่สูง

ขั้นตอนการดำเนินการสวนแนวตั้ง

๑. กำหนดชนิดของวัสดุในการทำโครงสร้างสวนแนวตั้ง เลือกใช้ไม้ขนาด ๑ ๑/๒ X ๓ นิ้ว โดยกำหนดความสูงของโครงสร้างสวนแนวตั้ง ๑.๘๐ เมตร ความยาว ตามความเหมาะสมของแต่ละชั้น หรืออาจจะใช้เหล็ก ฝายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะเป็นผู้รับผิดชอบ

๒. กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกต้นไม้ เลือกตะกร้าพลาสติก ขนาด ๓๐ x ๒๐ x ๑๐ เซนติเมตร เนื่องจากมีน้ำหนักเบา ฝายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะเป็นผู้รับผิดชอบ

๓. ทาสีไม้หรือเหล็กเพื่อความสวยงาม

๔. ดำเนินการสร้างโครงสร้างสวนแนวตั้งตามชั้นที่กำหนด ต้องมาทำในพื้นที่จริง เนื่องจากสำนักงานเขตบางคอแหลมเป็นอาคารสูงไม่สะดวกในการขนย้าย

๖.๕ กำหนดชนิดของต้นไม้ การเลือกชนิดต้นไม้ต้องคำนึงถึง

๑) ความเข้มของแสงแดด ถ้าแสงแดดส่องเข้าไม่ถึงควรเลือกต้นไม้ใบ ถ้าแสงแดดส่องถึงสามารถใช้ต้นไม้ดอกได้แต่ต้องใช้งบประมาณสูง

๒) ความปลอดภัย ต้นไม้ที่มีหนามไม่ควรเลือกใช้

๓) ความทนทาน ต้นไม้ดอกส่วนใหญ่ไม่ทนทานยกเว้นต้นกล้วยไม้

๔) การเลือกชนิดของพรรณไม้ จะต้องเหมาะสมกับสถานที่นั้น ๆ โดยพิจารณาเป็นจุด ๆ ว่าจุดใดของพื้นที่ได้รับแสงมากหรือน้อย แล้วเลือกพรรณไม้ปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้พรรณไม้นั้น ๆ สามารถเจริญงอกงามอยู่ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง การจัดสวนภายในอาคาร

โดยจัดลงในพื้นที่ควรพิจารณาความเรียบง่าย รวมทั้งดูแลรักษาไม่ยากนัก เช่น การจัดสวนกรวด สวนทราย หรือสวนญี่ปุ่น โดยใช้หินหรือองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น โองัง ไห ประกอบกับพรรณไม้เล็กน้อย ก็จะทำให้เกิดความสวยงาม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต้องเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ ได้พรรณไม้ในอาคารจะให้ความรู้สึกในเรื่องความงาม การสัมผัส การมองเห็นและการได้กลิ่น ซึ่งความรู้สึกจะมีแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ยกตัวอย่างเช่น พรรณไม้ประเภททอขว่น้ำ (cactus and succulents) จะให้ความรู้สึกถึงความร้อนในพื้นที่แห้งแล้ง พรรณไม้ประเภทปาล์ม กล้วยไม้ สับปะรดสี รวมทั้งไม้เถาจะให้ความรู้สึกถึงความสงบของพื้นที่ชายทะเลในเขตร้อนชื้นภายใต้แสงจันทร์ รวมไปถึงป่าที่มีแมลงและสัตว์ต่าง ๆ ได้ ส่วนเรื่องของเสียงก็อาจจะใช้วิธีอัดเสียงของน้ำตก เสียงของนกของลมมาใช้เปิดฟังได้ ในเรื่องของกลิ่นก็ขึ้นอยู่กับชนิดของพรรณไม้ที่เลือกใช้

๕) การระบายน้ำจากสวนภายในอาคารเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะภายในอาคารซึ่งแสงสว่างมีน้อย การระเหยน้ำจากต้นไม้ จากพื้นดินย่อมน้อยตามไปด้วยหากการระบายน้ำไม่ดีทำให้น้ำขังแฉะ พรรณไม้ที่ปลูกก็จะตายได้ ดังนั้นดินผสมที่ใช้ปลูกพรรณไม้ภายในอาคารจะต้องโปร่ง ซึ่งอาจจะใช้ดินผสมทราย ใบไม้ผุ แกลบ และมะพร้าวสับ เพราะสามารถดูดซับความชื้นไว้ได้นาน

๖.๖ ขอจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร โดยใช้งบประมาณประจำปี หรือขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในพื้นที่

๖.๗ ดำเนินการเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ

๑) ประกาศหาผู้เสนอขายและจัดซื้อ

๒) ดำเนินการสร้างโครงสร้างสวนแนวตั้งตามจุดที่กำหนดไว้

๓) ปลูกต้นไม้ลงในตะกร้าพลาสติก โดยการนำกาบมะพร้าวสับลงในตะกร้าแล้ว

ใช้ซาแลนเป็นตัวปิดไม่ให้กาบมะพร้าวตกเมื่อนำไปแขวนแล้วเจาะเป็นรูนำต้นไม้ปลูกลงตะกร้าละ ๖ ต้น

๔) นำตะกร้าที่ปลูกต้นไม้เสร็จแล้วแขวนตามโครงสร้างของสวนแนวตั้งตามชั้นที่กำหนดไว้ และดูแลรดน้ำทุกวันให้ชุ่มทางใบ ๒ สัปดาห์ต่อครั้ง

๕) สวนดาดฟ้าเตรียมพื้นที่เป็นแปลงแล้วนำต้นไม้ที่ได้กำหนดไว้ในแบบลงปลูก

๖) สวนหย่อมในอาคารตั้งประดับตามแบบที่ได้กำหนดไว้

๖.๘ สร้างเครือข่ายเอกชนที่เป็นเจ้าของอาคารสูงในพื้นที่เขตบางคอแหลมทุกแห่ง เพื่อให้มีการดำเนินการจัดให้มีสวนในอาคารสูง โดยจะเริ่มต้นบนอาคารที่ปรึกษา ก่อน และดำเนินการประชุมที่สำนักงานเขตบางคอแหลม

๖.๙ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานผ่านช่องทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตบางคอแหลม

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๙

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
แต่งตั้งคณะกรรมการ	→											
ประชุมคณะกรรมการ		→										
สำรวจพื้นที่			→									
กำหนดรูปแบบ				→								
กำหนดชนิดต้นไม้				→								
ขอจัดสรรงบประมาณ					→							
ดำเนินการ								→				

๘. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๘.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcome) ระดับผลผลิต (Output) พื้นที่สีเขียวภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ระดับผลลัพธ์ (Outcome) ร้อยละ ๘๐ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตและประชาชนที่มาติดต่อราชการมีความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมภายในอาคารสำนักงานเขตบางคอแหลม

๘.๒ วิธีการ/เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล (สำเร็จ)

จำนวนพื้นที่สีเขียวที่เพิ่มขึ้น (ตร.ม) X ๑๐๐

จำนวนพื้นที่ใช้สอยส่วนกลาง (ข้อมูลจากฝ่ายโยธา)

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ การเลือกชนิดของสวนที่จะเพิ่มบนอาคารสูงต้องคำนึงถึง

- ๑) งบประมาณที่ใช้ในการสร้างและดูแล
- ๒) ความแข็งแรงของโครงสร้างอาคารสูง
- ๓) พนักงานที่ดูแลต้องมีความรู้เรื่องการบำรุงรักษาต้นไม้
- ๔) ความเหมาะสมกับพื้นที่

๙.๒ ส่งเสริมหรือกำหนดให้หน่วยงานกรุงเทพมหานครที่เป็นอาคารสูงให้มีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ใช้สอยส่วนกลาง

๙.๓ ส่งเสริมหรือกำหนดให้เอกชนที่เป็นเจ้าของอาคารสูงให้มีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ใช้สอยส่วนกลาง โดยใช้มาตรการลดค่าธรรมเนียมผลปล่อยประจำปี หรือการมอบรางวัลจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๙.๔ ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายให้เจ้าของอาคารสูงต้องมีพื้นที่สีเขียวในอาคารอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ใช้สอยส่วนกลาง